

v okviru druge jugoslovanske himalajske odprave kot prvi na svetu stopil na 7538 visok vrh Jalung Ri. To je še vedno najvišji vrh, ki so ga kot prvi na svetu dosegli slovenski alpinisti. Sledijo intervjuji z nekaterimi vidnimi oziroma zaslužnimi člani Markom Prezljem, Cenetom Griljcem, Tonetom Škarjo, Francetom Malešičem in drugimi. V seznamu raznih priznanj, podeljenih društvu in posameznim članom, so kronološko razvrščeni vsi nagrajenci od leta 1972 do 2012.

Nato sledi – vsaj zame – nadvse prijetno presenečenje: zgodovinski pregled delovanja prve podružnice Slovenskega planinskega društva, današnjega PD Kamnik, izpod peresa Franceta Malešiča. Zelo zanimivo branje o razvoju planinstva na Kamniškem, ki se nadaljuje s poglavjem o bogatem društvenem arhivu. Končuje ga časovna preglednica, kronologija pomembnih dogodkov od leta 1564 do junija 2013.

Rezultat motiviranega sodelovanja avtorjev prispevkov in uredniškega odbora je izdelek, ki je daleč od suhoparnega poročanja o društvenih dejavnostih. Pred nami je berljiva kronika o življenju in delu kamniške planinske skupnosti v zadnjem desetletju. V Zborniku je veliko fotografij, nekatere presežejo dokumentarno vrednost. Pri sicer lepih celostranskih fotografijah pogrešam informacijo o lokaciji.

Zadnja leta je eden najbolj uporabljenih in modnih izrazov "uspešen". Uglasil se bom s tem trendom in zapisal, da je društvo, ki je sposobno napraviti tak zbornik, zagotovo uspešno.

Mire Steinbuch

Fotografav poklon lepotam Uršlje gore

Sebastijan Oblak: Uršlja gora – presežni svet. Prevalje, Kulturno društvo Mohorjan, 2013. 199 str. 35 EUR.

Pri založbi Mohorjan je oktobra v nakladi 1000 izvodov kot 50. knjiga izšla fotomonografija Uršlja gora – presežni svet. V njej je ljubiteljski fotograf, 66-letni Ravenčan Sebastijan Oblak,

objavil izbor 200 fotografij, ki jih je v zadnjih desetih letih posnel na svojih več kot tri tisočih vzponih na to priljubljeno koroško goro, med katerimi je nastalo več kot 35.000 posnetkov.

Čprav se je Oblak povzpел že na marsikatero goro, tudi v tujini, mu je najljubša domača. "Po slehernem obisku Uršlje gore čutim globljo povezanost s krasoto narave," pravi. Ker jo želi posredovati ljudem, je fotoaparatom njegov stalni spremljevalec.

Pri izboru fotografij in njihovi tehnični obdelavi mu je na pomoč priskočil priznani profesionalni fotograf Tomo Jeseničnik, ki je urednik fotomonografije. Po njegovih besedah je bilo najtežje "narediti zgodbo" in se tako izogniti zgolj nizanju fotografij. Odločil se je motive (panoramski razgledi, cerkev sv. Uršule, planinski dom, RTV-oddajnik, znamenja, rastlinski in živalski svet ipd.) razvrstiti sledeč poti na Goro (tako skoraj 1700 m visoko Uršljo goro imenujejo domačini) in z nje, pri čemer se prepletajo letni časi. Jeseničnik je prepričan, da "lahko tako monumentalni fotografski opus ustvari samo nekdo, ki je nešteto krat vstal sredi noči, se še v trdi noči povzpел na teme Gore, kjer ga je včasih pričakal snežni vihar, drugič ga je do kosti namočil svež spomladanski dež, tretjič spet ga je zagrnila gosta megla," a je bil zato "kot v neke vrste zahvalo deležen tudi neverjetnih, skorajda alegoričnih svetlobnih prizorov." Knjigo je oblikoval Andrej Knez, ki je izbral minimalistično podobo brez odvečnih elementov, da lahko fotografije "dihajo" in "govorijo same zase." Za kakovostno izdelavo knjige gredo pohvale tiskarni Gorenjski tisk.

Čprav je v fotomonografiji seveda poudarek na fotografijah, jo dopolnjujejo tudi besedila Mitje Šipka, Mirka Osojnika, Franca Verovnika, Toma Jeseničnika in Majde ter Sebastijana Oblaka. Prevedena so v angleški in nemški jezik. Knjiga stane 35 evrov.

"Fotomonografija je sad avtorjeve ljubezni do Gore. Sad tisočerih poti nanjo in sad fotografove želje, da ponese lepoto Gore tudi v naše domove, v srca ljudi, ki jim je gora koroško gorsko svetišče," ugotavlja Joško Kert, predsednik Kulturnega društva Mohorjan, ki je publikacijo označil za "veliko simfonijo o lepoti in duhovnosti naše krajine in njenih ljudi." Odzivi udeležencev predstavitev fotomonografije, ki se vrstijo po Koroškem, potrjujejo njegove misli.

Andreja Čibron Kodrin

Kot bi se zbrala vsa lepota

Helmut Teissl: Julijske Alpe. 2., razširjena izdaja. Celovec, Mohorjeva družba Celovec, 2013. 288 str. 48 EUR.

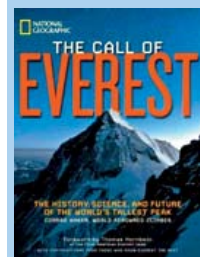

Julijske Alpe v podobi bi lahko rekli za izjemno fotomonografijo Julijske Alpe, ki je po dveh letih pred nami že v prenovljeni izdaji. A pričnimo na začetku. Kot dvanajstletni deček je namreč Helmut Teissl za darilo dobil Kugyjevo knjigo "Julijske Alpe v podobi" in prav ta knjiga ga je zaznamovala, da je na Julijske Alpe pričel gledati bolj "kugyjevsko." Srkajoč lepoto, poln hvaležnosti in z večnim hrepenenjem, ki vedno znova vabi na pot, je gore kmalu pričel shranjevati tudi na fotografije. Po ničkolikokrat prekrizarjenih Julijcih - od skrajnega vzhoda do najbolj zahodne točke - so

Mladinska knjiga Trgovina
Slovenska 29, Ljubljana
T: 01 2410 656,
E: konzorcij@mk-trgovina.si

Izredno privlačno čtivo,
sodi v sam vrh alpinistične literature.

Conrad Anker:
The Call of Everest: The History,
Science, and Future of the World's
Tallest Mountain

National Geographic
Society,
junij 2013

(trda vezava,
304 strani,
barvne
fotografije,
cena 30,15 €)

Obiščite našo novo spletno stran! www.konzorcij.si

Julijske Alpe veličastna podoba lepega. Helmut Teissl je, če primerjamo podobne fotomonografije (denimo fotografske opuse Jaka Čopa, Janka Ravnika ipd.), pred nas postavil največ, kar sem doslej videl o Julijskih Alpah. Da ne bi naredili krivice nekdanjim fotografskim mojstrom, poudarimo, da je vendarle Teisslovo delo izšlo v tretjem tisočletju, ko je tudi tehnika močno napredovala (tisk je, denimo, vrhunski). A vendarle - samo vrhunski mojster s tehniko zares zajame vse tiste drobne odtenke, ki pomenijo razliko med povprečjem in vernim prikazom izvirne gorske podobe. Teisslu je nedvomno v celoti uspelo. Že ob naslovnici se človek vpraša - kako je uspel narediti tak posnetek? Kajti, to bo vsak brž opazil, avtorju te fotomonografije je nedvomno zelo blizu večerno razpoloženje, ki se dostikrat potegne tudi v noč. Vsaj dobil sem občutek, da je večer na prehodu v noč tisto, kar avtorju pokaže vso divjo in obenem umirjeno lepoto Julijcev, še sam pravi, da ima rad "pozne sestoje," ki se, kot je videti iz fotografij, zlijejo s tihim nočnim mirom v nekakšno vesoljsko predanost. Takole

pravi na str. 225 ob zvezdah nad Pecolom: "Zdi se, kot da nas globina vesolja sprejema vase ter nas v tišini uči nekaj pomembnega in poučnega: Majhni smo in nepomembni v brezmejnem kozmosu, in vendar nas napolnjuje tolažljivi občutek sreče, da smemo zavestno doživljati svoje bivanje na 'materi Zemlji.'" Prav ob večerih se toliko bolj zave hvaležnosti, da je na zemlji preživel srečne ure in vanj se dokončno usidra lepota. Ob večeru na Montažu pravi: "V Julijcih so to ure ovede-nja samega sebe: uživaš v gorski samoti in iz tega črpaš moč za naslednji dan." Lahko rečemo, da njemu (in nam, ki gledamo njegove stvaritve) v spominih tak večer lepša prihodnje dni. Številne kratke poetične razlage ob fotografijah le še poudarijo sijajnost podob in v njih ujetih trenutkov. Na določenih mestih avtor pove še kaj več, denimo ob dogodku opolnoči na Prehodavcih, ko je bil ob fotografranju nočnega neba priča utrinku. Ob tem sta si nedaleč stran zaljubljenca pri "poljubljajočih se kamnih" prav tedaj izrekla večno zvestobo. Ko so se kasneje srečali, sta ga prosila za fotografijo utrinka - in ga potem tudi povabila na poroko. Knjiga je tudi po človeški strani hvalnica lepemu, dobremu, vsemu, kar nas povezuje v gorah. In avtor

obenem ničkolikokrat opozarja na nesmiselnost vojne, ko se s fotoaparatom potika po ostankih prve svetovne vojne - od soške fronte, kjer v spominski cerkvi v Javorci bere nenavadno zvoneča imena padlih avstro-ogrskih vojakov z vseh koncev monarhije, do prevotljenih Zahodnih Julijcev. Četudi se pred "gledalca" razgrne veliko dvostranskih panoram (z lepo označenimi vrhovi, ki jih vidimo), pa Teissl s fotografskim očesom opazi tudi številne cvetlice, ki pusti skalni pokrajini vtisnejo pečat blagosti in lepote. Ne le opazi, ovekoveči jih v vsem njihovem cvetočem blišču.

Še nekaj je, kar moramo ob vsem sijaju fotografij te impozantne knjige prav posebej poudariti. Helmut Teissl živi v Beljaku, a Julijce in ljudi, ki se v njih srečujejo, vidi predvsem v povezovalni vlogi na stičišču treh kultur. Prav po "kugyjevsko" se dvigne nad hrup vsakdana in s podobami združuje vse, "ki hočejo danes slišati nekaj redkega: tišino." (str. 281, Slovo na Matajurju). Ker je knjiga predvsem vizualna, pa njeno predstavitev zaključimo s stavkom, ki čudovito opiše sporočilnost fotografij: "Kako lepo se je tukaj v Julijcih, ki so morali prestati toliko opustošenja, srečati z ljudmi drugega jezika in drugega porekla. Vse nas povezuje nekaj velikega in

dobrega: ljubezen do gora!" Zame najboljša fotomonografija Julijskih Alp doslej!

Marjan Bradeško

Nagrada Sidarta

Založba Sidarta je leta 2012 izdala plezalni vodnik Patagonia Vertical: Chaltén Massif, ki ga je napisal argentinski alpinist Rolando Garibotti s pomočjo nemške alpinistke in soplezalke Dörte Pietron. To je prvi popolni vodnik tega območja doslej. Letos je na 38. festivalu mednarodnega gorniškega filma in literature v kanadskem mestu Banff prejel nagrado Mountain Guidebook Award. Član knjižne žirije Steve Swenson - alpinist, dobitnik zlatega cepina in nekdanji predsednik American Alpine Club - je o vodniku zapisal: "Zgodovinsko gledano so bile informacije o plezanju pomembnih ciljev v gorah Himalaje, Karakoruma ali Patagonije dosegljive v raznih alpinističnih revijah, časopisnih člankih ali skozi ustno izročilo. Plezalci so morali intenzivno raziskovati, da so ugotovili, kaj je bilo preplezano, po katerih smereh in kakšne težavnosti. V Patagonii Vertical sta Garibotti in Pietron zbrala vse te informacije v enem vodniku z nemalo truda, ki odraža njuno bogate izkušnje v teh gorah. Veliko plezalskih informacij je

bilo več let na razpolago na njuni priljubljeni spletni strani, na kateri so prispevali podatke tudi drugi poznavalci območja in pomagali ustvariti natančen končni izdelek o tem velikem in kompleksnem gorskem območju."

V vodniku so dokumentirani vsi pomembnejši vzponi slovenskih alpinistov, ki so v teh stenah opravili precej velikih vzponov. Vodnik je dosežek tudi po oblikovalski plati. Vključuje bibliografske objave o vzponih, skice so pregledne in opremljene z vsemi potrebnimi podatki, tudi dolžinami raztežajev. Fotografije so prava paša za oči. Mogoče je tudi vse omenjeno pripomoglo k nagradi.

Mire Steinbuch

Dejavnosti Planinske zveze Slovenije

Planinska zveza Slovenije je izdala novo številko Obvestil PZS in podrobno predstavila članarino PZS za leto 2014. Upravni odbor je na svoji 18. seji 14. novembra v PZS sprejel šest novih planinskih društev in klubov: Planinsko društvo Preddvor, Plezalno društvo

CEBE
PURE ADRENALINE

Davo Karničar – 1st skiing from Mt. Everest

www.SportOptic-Lab.com

www.RodeoTeam.si